«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ´ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς´ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΕ´. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1935 — Ἀριθ. 1208

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ

Εἶνε βορρᾶς καὶ γίνεσαι σύννεφον. Δὲν σοῦ φαίνεται ὅτι καὶ οἱ δύο εὑρίσκεσθε εἰς θέσιν μειονεκτικήν; Καὶ δὲν ἔχει ὁ καθένας μας τὸ δικαίωμα νὰ ἐρωτήσῃ: Καλὰ ἐκεῖνος, μὲ τὸ ἀναιδὲς πρόσωπον, εἶνε βορρᾶς. Διατί καὶ σὺ νὰ εἶσαι σύννεφον; Δὲν θὰ ἠμποροῦσες ἄρά γε νὰ εἶσαι βράχος, ὥστε ὁ βορρᾶς νὰ σφυρίζῃ ἐπάνω σου, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δύναται νὰ σοῦ κάμῃ κἄτι σοβαρόν; Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εἶσαι καλὰ ἐνδεδυμένος διαβάτης, τυλιγμένος ἀκόμη καὶ εἰς τὸ πρόσωπον, ὥστε καὶ ἂν φυσᾷ ψυχρότατος ὁ βορρᾶς, νὰ σοῦ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον; Ἐὰν γίνεσαι σύννεφον, δὲν εὐθύνεται μόνον ἐκεῖνος, ἀλλ' εὐθύνεσαι πρωτίστως καὶ σύ.

Οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀναγνῶστά μου. Μᾶς ἀναστατώνει ὁ ἄλλος μὲ τὴν αὐθάδειάν του, ἐπειδὴ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἀκατάρτιστοι, ἀνυπόμονοι, εὐερέθιστοι, ἐγωϊσταί. Διαφορετικά, ὅ,τι καὶ ἂν ἔλεγεν ἐκεῖνος, ὅπως καὶ ἂν ἐφέρετο, ὁποιονδήποτε βαθμὸν ἀναιδείας καὶ ἂν μετεχειρίζετο, δὲν θὰ ἦτο ἱκανὸς νὰ μᾶς ἀναστατώσῃ καὶ νὰ ἐρεθίσῃ τὴν γλῶσσάν μας. Θὰ τὸν ἠκούομεν μετὰ ψυχραιμίας. Θὰ τὸν ἀφήναμεν νὰ εἴπῃ ὅ,τι ἤθελε. Καὶ εἰς τὸ τέλος ἀφοῦ ἐξεθύμαινε, θὰ ἔφευγεν ἐντροπιασμένος.

Ὅταν σὲ βλέπῃ νὰ ἀναστατώνεσαι, ἐπειδὴ ἴσως τοῦ δίδεις τώρα καὶ σὺ ἀφορμάς, γίνεται αὐθαδέστερος. Ἀλλ' ὅταν ἴδῃ, ὅτι δὲν τοῦ ὁμιλεῖς, θὰ ἔλθῃ μιὰ στιγμή, ποὺ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ καταλάβῃ ὅτι τὸ π α ρ ά κ α μ ε. Καὶ θὰ κατεβάσῃ τὸ ἴσον. Καὶ ὅταν σὲ βλέπῃ σιωπηλόν, σοβαρόν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀτάραχον, ὄχι μόνον θὰ συμμαζευθῇ, ἀλλ' ὑπάρχει ἐλπὶς εἰς τὸ τέλος νὰ σοῦ εἴπῃ: Νὰ μὲ συγχωρῆτε, κύριε. Ἐὰν μάλιστα σὺ τοῦ ὁμιλήσῃς μὲ γλυκύτητα, ἀσφαλῶς ἡ αὐθάδειά του θὰ δεχθῇ κτύπημα ἀποστομωτικὸν καὶ θὰ ἀναγκασθῇ καὶ ἐκεῖνος νὰ ἀλλάξῃ συμπεριφοράν. Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἴπῃς ἴσως· τὸ ἀναιδὲς πρόσωπον θὰ ἀποθρασυνθῇ, ἐὰν τοῦ δώσῃς κάποιον θάρρος. Καὶ ἂν δὲν τεθῇ ἐγκαίρως εἰς τὴν θέσιν του, θὰ καταστῇ προκλητικώτερος καὶ θὰ ἐκδηλώσῃ μεγαλειτέραν θρασύτητα καὶ ἀναισχυντίαν. Καὶ τί μὲ τοῦτο; θὰ σὲ ἐρωτήσωμεν ἡμεῖς. Τὸ ζήτημά μας δὲν εἶνε τώρα, ἐὰν πρέπει νὰ δώσῃς ἢ νὰ μὴ δώσῃς θάρρος εἰς τὸ ἀναιδὲς πρόσωπον. Τὸ ζήτημά μας εἶνε ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃς σύννεφον, ὥστε ἐκεῖνος νὰ σὲ ἀναστατώνῃ. Ἄλλως τε τὸ νὰ μὴ τοῦ δώσῃς θάρρος ἐξαρτᾶται ἀπὸ σέ. Τὸ νὰ ἀντιμετωπίσῃς δὲ τὴν αὐθάδειάν του μετὰ σοβαρότητος καὶ ἀξιοπρεπείας, μοὶ φαίνεται ὅτι ὄχι μόνον δὲν θὰ τοῦ δώσῃ θάρρος, ἀλλ' ὅλως τοὐναντίον θὰ τοῦ πάρῃ ὀπίσω καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἥρπασε μὲ τὸ χέρι του.

Ἄ, φίλε μου! Εἰς τὸ ὅτι οἱ ἀναιδεῖς καὶ οἱ ἀναίσχυντοι πρέπει νὰ μαζεύωνται συμφωνοῦμεν πληρέστατα. Ἐκεῖ δὲ μόνον ἐνδέχεται νὰ διαφωνήσωμεν· εἰς τὸ ἐὰν συμμαζεύωνται μὲ τὴν ἀναστάτωσίν μας ἢ μὲ τὴν ψύχραιμον καὶ σοβαρὰν στάσιν μας. Τὸ ὅτι, ἐὰν ἀναστατωθῶμεν, θὰ τοὺς δώσῃ ἀφορμὰς νὰ παρουσιασθοῦν θρασύτεροι, μοῦ παρίσταται ἀναμφισβήτητον. Διότι ἡ γλῶσσά μας ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐρεθισμοῦ θὰ εἴπῃ περισσότερα, ἴσως καὶ ὅσα δὲν πρέπει. Αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς θὰ δώσῃ εἰς ἐκεῖνον τὸ θάρρος νὰ καταστῇ θρασύτερος καὶ ἀναιδέστερος. Ἐὰν ὅμως τὸν ἀντιμετωπίσῃς μετὰ ψυχραιμίας καὶ σοβαρότητος, νὰ εἶσαι βέβαιος, ὅτι ἡ ἀσυγκράτητος φόρα του θὰ διακοπῇ καὶ τὸ ἀναιδὲς πρόσωπόν του θὰ ρίψῃ τὰ βλέμματά του πρὸς τὰ κάτω.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΟΡΦΑΙ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

3. Ὁ νόμος τῆς κληρονομικότητος. Πρὸς τοῦτο συνεργεῖ ὁ ν ό μ ο ς τ ῆ ς κ λ η ρ ο ν ο μ ι κ ό τ η τ ο ς, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον πᾶσα μεταβολὴ ὁπωσδήποτε χρήσιμος καὶ ὠφέλιμος, σημειωθεῖσα ἐν τοῖς ὀργανισμοῖς τῶν προγόνων, μεταβιβάζεται εἰς τοὺς ἀπογόνους, ἀποβαίνουσα οὕτω μ ό ν ι μ ο ς κ α ὶ δ ι α ρ κ ή ς. Τὰ ζῷα τὰ ἐπιζήσαντα ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι πολλαπλασιαζόμενα μεταδίδουσιν εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἔκτακτα προτερήματα καὶ προσόντα, χάρις εἰς τὰ ὁποῖα ὑπερενίκησαν τοὺς κατὰ τῆς ζωῆς αὐτῶν κινδύνους καὶ ἐξῆλθον νικηταὶ ἐκ τῆς ὑπὲρ τῶν ὅλων πάλης. Τοῦ νόμου ἐν τούτοις τῆς κληρονομικότητος, ὡς ἀντελήφθη αὐτὸν ὁ Δαρβῖνος, ἰδία τις περίπτωσις καὶ ἐξαίρεσις τυγχάνει ἡ λεγομένη π α π π ο γ ο ν ί α ἢ ἀ τ α β ι σ μ ό ς (atavismus), κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνίοτε ἐπανεμφανίζονται εἰς μεταγενεστέρους ἀπογόνους ἰδιότητες παρ' ἀπωτέροις αὐτῶν προγόνοις συναντώμεναι, αἵτινες ἐφαίνοντο ἀπολεσθεῖσαι καὶ δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς χρήσιμοι καὶ ὠφέλιμοι.

4. Γενετήριος ἐπιλογή. Ὑπάρχουν ἐν τούτοις καὶ χαρακτῆρες παρὰ τοῖς ζῴοις, οἵτινες δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἑρμηνευθῶσιν ἐκ τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς. Οὕτω τὸ μεγαλοπρεπὲς πτέρωμα τῶν παραδεισίων πτηνῶν δὲν ἐξηγεῖται διὰ τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς, διότι τοιαῦται ἰδιότητες οὐ μόνον οὐδεμίαν ὠφέλειαν παρέχουσιν ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι, ἀλλὰ τοὐναντίον εἶνε δυνατὸν νὰ προξενήσωσι βλάβην εἰς τὰ ἔχοντα αὐτὰς ζῷα, διότι ἕνεκα αὐτῶν δυσκολώτερον διεκφεύγουσι τὴν προσοχὴν τῶν ἐχθρῶν των. Ἡ μεταβίβασις τῶν τοιούτων χαρακτήρων ἐξηγεῖται κατὰ τὸν Δαρβῖνον διὰ τῆς γενετηρίου ἐπιλογῆς ἢ τῆς ἐπιλογῆς μεταξὺ τῶν φύλων. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ ἰσχὺς ἢ ἡ ὡραιότης, καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη ὑπεροχὴ ζῴου τινός, ἔπαιξε σημαντικώτατον ρόλον ἐν τῷ πολλαπλασιασμῷ τοῦ ζῴου τούτου. Τὰ ἰσχυρότερα ἐν ἄλλαις λέξεσι καὶ ὡραιότερα ἄτομα εἴδους τινὸς κατώρθωνον ἄλλα μὲν διὰ τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἄλλα δὲ διὰ τῶν θελγήτρων καὶ τοῦ κάλλους αὐτῶν, καὶ ἄλλα ἕνεκα τῆς εὐφυΐας καὶ πανουργίας των νὰ προσελκύωσι περισσότερον εἰς ἑαυτὰ τὸ ἕτερον φῦλον τοῦ εἴδους αὐτῶν, νὰ σημειώνωσι πυκνοτέρας τὰς μετ' αὐτοῦ μίξεις καὶ οὕτω νὰ πολλαπλασιάζωνται ταῦτα μόνα, τὰ δαψιλέστερον πεπροικισμένα, τὰ δὲ λοιπὰ βαθμηδὸν νὰ ἐκλείπωσιν ἀπορροφώμενα ἢ καὶ ἐκτοπιζόμενα ὑπὸ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ ὑπερμέτρως πληθυνομένων ἀπογόνων τῶν ἄλλων.

5. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος. Ἀναμφιβόλως αὕτη ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὸν Δαρβῖνον σπουδαῖος παράγων ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι. Ταύτην ὅμως ὁ Δαρβῖνος ἐκδέχεται διαφόρως ἢ ὁ Haeckel, ὅστις ἀποδίδων μείζονα πλαστικότητα εἰς τοὺς ὀργανισμοὺς παρουσιάζεται υἱοθετῶν ἐν προκειμένῳ τὰς ἰδέας τοῦ Lamarck. Τὸ περιβάλλον τουτέστι κατὰ τὸν Δαρβῖνον συνετέλεσε μὲν νὰ ἐξαφανισθῶσι τὰ μὴ εὐνοούμενα ὑπ' αὐτοῦ ἄτομα, ἐπροστάτευσε δ' ἐκεῖνα, ἅτινα εὑρέθησαν κεκτημένα ἰδιότητας προσφόρους, ἵνα ζήσωσιν ἐν τῷ περιβάλλοντι τούτῳ, ἅτινα καὶ μόνα ἐπολλαπλασιάσθησαν. Ὁ Haeckel ὅμως τὴν προσαρμογὴν ταύτην τῶν ζώντων ὀργανισμῶν πρὸς τὸ περιβάλλον δὲν ἐκδέχεται οὕτω παθητικῶς, ὡς ὁ Δαρβῖνος, ἀλλ' ἀποδίδει εἰς ἕκαστον ὀργανισμὸν πλαστικὰς ἰδιότητας, χάρις εἰς τὰς ὁποίας δύναται οὗτος καὶ ἐξ ἑαυτοῦ νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ περιβάλλον, συμμορφούμενος πρὸς αὐτό. Ἡ τοιαύτη δὲ πλαστικὴ ἰδιότης τοῦ ὀργανισμοῦ ἀποτελεῖ νέον ἐνεργητικὸν παράγοντα ἐξελίξεως καὶ μεταβολῆς τῶν εἰδῶν. Οὕτω, ἵνα διὰ παραδείγματος εἴπωμεν, τὰ ζῷα, ἅτινα παρουσιάζουσι τὰ λεγόμενα συμπαθητικὰ χρώματα, ἤτοι τὴν πρὸς τὸν χρωματισμὸν τοῦ περιβάλλοντος προσαρμογὴν καὶ ὁμοιότητα καὶ τοῦ ἰδίου αὐτῶν χρωματισμοῦ κατὰ μὲν τὸν Δαρβῖνον προῆλθον μᾶλλον παθητικῶς. Ἔχοντα τουτέστι ταῦτα ὁρῶντας ἐχθροὺς ἐδεκατίζοντο μὲν ὑπὸ τούτων τὰ μὴ προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον χρώματος, διεξέφευγον δ' αὐτούς, ὅσα συνέπιπτε νὰ ἔχωσι τὸ αὐτὸ χρῶμα τοῦ περιβάλλοντος, ἅτινα ἐπὶ τέλους ἐπιζήσαντα, ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἀπέμειναν μόνοι ἐκπρόσωποι τοῦ εἴδους αὐτῶν. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ὡς πρὸς τὴν λεγομένην ἀπομίμησιν, ἤτοι τὴν ὑπὸ ζῴου τινὸς διὰ φυσικῆς ἐπιλογῆς κατὰ Δαρβῖνον προκτηθεῖσαν μορφὴν ὁμοίαν πρὸς τὴν μορφὴν ἑτέρου πράγματος (φύλλων ἢ στελέχους φυτοῦ). Οὕτω ἔντομά τινα παρουσιάζονται κατὰ πάντα ὅμοια πρὸς τὰ φύλλα ὡρισμένου φυτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἔντομα ταῦτα συχνάζουσι, συγχυζόμενα δὲ λόγῳ τῆς ὁμοιότητος ταύτης πρὸς τὰ φύλλα ταῦτα, ὅταν παρ' αὐτὰ κάθηνται, διεκφεύγουσι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τὴν προσοχήν.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΘΥΣΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΕΙΔΩΛΟΝ ΤΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

Ἀφοῦ ὁ χρυσὸς μόσχος ἑτοιμάσθηκεν, ὁ Ἀαρὼν βλέποντας καὶ τί ὁ λαὸς ἤθελε καὶ τοῦ ἐζήτει, ἠναγκάσθη νὰ φτιάση θυσιαστήριον μπροστὰ εἰς τὸ ἄψυχον ἐκεῖνο εἴδωλον, ποὺ ἦταν στημένο ψηλά, ὥστε νὰ φαίνεται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, καὶ νὰ καλέσῃ τὸν λαὸν νὰ ἑορτάσῃ καὶ σὰν νὰ ποῦμε, νὰ ἐγκαινιάσῃ τὸ ἄγαλμα. «Καὶ ἐκήρυξεν Ἀαρὼν λέγων· Ἑορτὴ Κυρίου αὔριον» (Ἐξόδ. λβ' 5). Ἀπὸ τὴν προηγούμενη δηλαδὴ ἡμέρα τοὺς προειδοποίησεν ὁ Ἀαρών, ὅτι ἡ αὐριανὴ ἡμέρα θὰ ἦταν ἡμέρα ἑορτῆς τοῦ Κυρίου.

Περίεργον πρᾶγμα! Εἴδωλον μόσχου ἔχει στημένο γιὰ Θεὸν ὁ Ἀαρὼν καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὀνομάζει τὴν ἡμέραν, ποὺ θὰ ἀφιερώνετο εἰς λατρείαν τοῦ εἰδώλου αὐτοῦ, ἑορτὴν Κυρίου. Ὅπως εἴπαμε καὶ προτήτερα, εἰς τὸ μυαλὸ τοῦ Ἀαρὼν ὑπάρχει κάποια σύγχυσις. Ἡ ἰδέαις του περὶ Θεοῦ δὲν εἶνε πολὺ καθωρισμέναις καὶ σαφεῖς. Ἔζησε, βλέπεις, καὶ αὐτὸς πολλὰ χρόνια μὲ τοὺς Αἰγυπτίους. Ἐσυνήθισεν ὄχι μόνον νὰ βλέπῃ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἴσως νὰ λαμβάνῃ μέρος καὶ αὐτὸς εἰς τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων τοῦ μόσχου κάτω εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ τοῦ φαίνεται τώρα, πῶς ἡ ἑορτὴ διὰ τὸ εἴδωλον αὐτὸ εἶνε ἑορτὴ Κυρίου, καὶ πῶς ἡ θυσίαις, ποὺ θὰ κάμῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ εἴδωλον αὐτό, εἶνε θυσίαις πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου. Γι' αὐτὸ τὸν βλέπεις νὰ σηκώνεται κι' αὐτὸς πολὺ πρωΐ, ὅπως ὅλος ὁ λαός, πρόθυμος νὰ σφάξῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ εἴδωλον διάφορα σφάγια, διὰ νὰ προσφέρῃ ἀπὸ αὐτὰ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίαν σωτηρίας εἰς τὸ χρυσὸν ὁμοίωμα τοῦ μοσχαριοῦ.

Εἶνε αὐτὸ μιὰ ἀπόδειξις τοῦ πόσην δύναμιν εἶχεν ἡ εἰδωλολατρεία ἄλλοτε καὶ πόσον δύσκολον ἦταν νὰ κρατηθοῦν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἄνθρωποι πειὸ φωτισμένοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅπως ἦταν ὁ Ἀαρών. Ὅλα τριγύρω σ' ἐτραβοῦσαν εἰς τὰ νεκρὰ καὶ ἄφωνα εἴδωλα. Καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ποὺ ἐκαταλάβαινεν ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτόν του, τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ ἐμάθαινεν εἰς τὸ σπίτι του, ἦταν νὰ προσκυνῇ καὶ νὰ λατρεύῃ τὰ εἴδωλα. Ἐὰν δὲν ἤρχετο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς νὰ συντρίψῃ τὸ κράτος τῶν εἰδώλων μὲ τὴν δύναμιν, ποὺ κρύπτεται εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατόν Του, καὶ ἡμεῖς, ἀναγνῶστά μου, θὰ εἴμαστε εἰδωλολάτραι. Καὶ ποιὸς ξεύρει σὲ ποιὰ βωβὴ καὶ ἄψυχη πέτρα θὰ ἐγονατίζαμεν σήμερα, σκοτισμένοι καὶ τυφλωμένοι τόσον, ὥστε νὰ τὴν νομίζωμεν Θεόν μας καὶ προστάτην μας. Ἀληθινὸς Ἥλιος δικαιοσύνης ἔγινε δι' ὅλους μας ὁ Χριστός. Ἥλιος ποὺ ἐσκόρπισε τὸ σκοτάδι τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς πλάνης. Ἥλιος ποὺ μᾶς ἐζέστανε καὶ μᾶς ἐζωογόνησεν. Ἥλιος, ποὺ μᾶς ἔδωκε δύναμιν καὶ ζω-

ὴν νέαν, ὥστε νὰ ζήσωμεν ὡς τέκνα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀπὸ τὸ παράδειγμα αὐτὸ τοῦ Ἀαρὼν μπορεῖς νὰ καταλάβῃς, τί ἐννοοῦσεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ὁμιλῶντας διὰ τὸν Ἥλιον αὐτὸν τῆς δικαιοσύνης, κηρύττῃ ὅτι εἶνε διὰ κάθε πιστὸν «Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία» (Α΄ Κορινθ. α΄ 24). Ὄχι, ἀδελφέ μου. Δὲν ἦταν ἀρκετὸν νὰ φανερωθῇ ὁ ἀληθινὸς Θεός. Καὶ τὴν ἀπόδειξιν σοῦ τὴν δίδει καθαρὰ ὁ Ἀαρὼν μ' ὅλον αὐτὸν τὸν λαόν, ποὺ γονατίζει ἐμπρὸς εἰς τὸ χρυσὸν ὁμοίωμα τοῦ μοσχαριοῦ. Δὲν εἶχε μάθει ὁ Ἀαρών, ποῖος ἦταν ὁ ἀληθινὸς Θεός; Δὲν εἶχε φανερωθῆ ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν Ἰσραήλ; Δὲν τοὺς εἶχε δείξει ἐπανειλημμένως μὲ τὴν τόσην προστασίαν Του, ποῖος ἦτο; Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ δύναμις τῶν εἰδώλων ἦταν τέτοια, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀαρὼν σύρεται αἰχμάλωτος ἐμπρὸς εἰς τὸ ἄψυχον εἴδωλον. Τὴν δύναμιν δὲ αὐτὴν ἐχρειάζετο νὰ τὴν συντρίψῃ μία ἄλλη πολὺ μεγαλυτέρα δύναμις, γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ καθένας μας ν' ἀνοίξῃ τὰ 'μάτια του καὶ νὰ ἰδῇ τὸ φῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ὀπίσω ἀπὸ τὸ φῶς. Γι' αὐτὸ ἂς εἶνε δοξασμένος ὁ Θεός, ἀδελφέ μου, ποὺ μᾶς ἔστειλε τὸν Υἱόν Του γιὰ νὰ γίνῃ εἰς ἡμᾶς «δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α΄ Κορινθ. α΄ 30). Ἂς εἶνε δοξασμένος ὁ Υἱὸς τῆς ἀγάπης τοῦ Πατρός, ποὺ μᾶς ἐλύτρωσεν ἀπὸ μίαν τόσον παχυλὴν καὶ ὀλεθρίαν πλάνην καὶ μᾶς ἔφερεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ φωτός.

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

5. «Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος ἁγίου».

Μᾶς ἔσωσεν οὐχὶ δι' ἔργα δικαιοσύνης, τὰ ὁποῖα ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ ἔλεός Του, διὰ λουτροῦ τὸ ὁποῖον μᾶς παρέχει τὴν ἐκ δευτέρου καὶ πάλιν γέννησιν καὶ ξανακαινούργωσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

«Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ». «Τῶν ἐν δικαιοσύνῃ εἰργασμένων, τῶν ἐν ἀρετῇ κατωρθωμένων» (Ζυγ.). Πρβλ. καὶ Δευτερ. θ΄ 4—6 («Οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν κληρονομῆσαι»).

«ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον». Πρβλ. καὶ Ψαλμ. ν΄ 1 («κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου») καὶ ρη΄ 26 καὶ ριγ΄ 9. Ἐξ αἰτίας τοῦ ἐλέους Του.

«παλιγγενεσίας». Μόνον ἐνταῦθα ἐν τῇ Κ. Δ., οὐδαμοῦ δὲ παρὰ τοῖς Ο΄. Σημαίνει τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν Πρβλ. Α΄ Πέτρ. α΄ 3 καὶ 23 («ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς») καὶ Ἰωάν. γ΄ 3—5.

«διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας». Εἶνε τὸ μέσον, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ μᾶς καθαρίσῃ καὶ σώσῃ. Εἶνε τὸ βάπτισμα, μέσον καθαρισμοῦ (Ἐφεσ. ε΄ 26), σωτηρίας (Α΄ Πέτρ. γ΄ 21) καὶ ἀναγεννήσεως (Ἰωάν. γ΄ 5). Εἴχομεν ἀνάγκην καθαρισμοῦ ὡς μεμιασμένοι (α΄ 15 καὶ β΄ 14) καὶ τοῦτο θὰ ἐπετυγχάνετο οὐχὶ διὰ Ἰουδαϊκῆς τινος τελετῆς ραντισμοῦ καὶ πλύσεως, ἀλλὰ διὰ λουτροῦ φέροντος εἰς ἡμᾶς τὴν ἀναγέννησιν.

«ἀνακαινώσεως». «Οὐκ ἐπεσκεύασεν ἡμᾶς, ἀλλ' ἄνωθεν κατεσκεύασεν· ἄνωθεν ἐποίησε καινούς» (Χρυσ.). Ἐξαρτᾶται καὶ ἡ λέξις αὕτη μᾶλλον ἐκ τοῦ «λουτροῦ». Τὸ λουτρὸν εἶνε λουτρὸν παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως, διότι δι' αὐτοῦ καθιστάμεθα καινὴ κτίσις (Β΄ Κορινθ. ε΄ 17. Γαλάτ. ς΄ 15) καὶ πραγματοποιεῖται δι' αὐτοῦ ὁ προφητικὸς λόγος: «Ρανῶ ἐφ' ὑμᾶς ὕδωρ καθαρόν......καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ὑμῖν» (Ἰεζεκ. λς΄ 25—26). Δύναται ὅμως τὸ «ἀνακαινώσεως» νὰ συνδέεται καὶ πρὸς τὴν διά. Ἤτοι διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ διὰ ἀνακαινώσεως, ὁπότε θὰ νοήσωμεν τὴν μετὰ τὸ βάπτισμα χορηγουμένην εἰς ἕνα ἕκαστον πιστὸν διὰ τῆς χάριτος πρόοδον ἐν τῷ ἁγιασμῷ.

«Πνεύματος ἁγίου». Ἐξαρτᾶται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προηγηθέντων οὐσιαστικῶν. Παλιγγενεσίας Πνεύματος ἁγίου καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος ἁγίου. Τὴν παλιγγενεσίαν καὶ ἀνακαίνωσιν παρέχει εἰς ἡμᾶς τὸ ἅγιον Πνεῦμα.

6. «Οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν».

Τὸ ὁποῖον ἐξέχυσεν ἐφ' ἡμῶν πλουσίως διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ σωτῆρός μας.

«Οὗ ἐξέχεεν». Ἀναπολεῖ τὸ Ἰωὴλ β΄ 28 «ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου». Ἀναφέρεται πιθανώτατα εἰς τὸ γεγονὸς τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν ἐξεχύθη τὸ Πνεῦμα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐν αὐτῇ ἐκχυνόμενον καὶ ἐπὶ ἕνα ἕκαστον Χριστιανόν. «Ἀφ' οὗ ἁγίου Πνεύματος ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς δαψιλῶς χαρίσματα» (Ζυγ.).

«πλουσίως». Ἀφθόνως, ὥστε νὰ ἐπαρκῶσι δι' ἕνα ἕκαστον τῶν πιστῶν καὶ νὰ θεραπεύωσι τὰς ἀνάγκας ἑκάστου.

«διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ». «Αὐτὸς γὰρ ἡμῖν μεσίτης καὶ πρόξενος πάντων τῶν ἀγαθῶν» (Οἰκ.). Οὕτω ὁ Πατὴρ μὲν εἶνε ἡ πρώτη αἰτία τῆς ἐκχύσεως τοῦ Πνεύματος· ὁ Υἱὸς δὲ ὁ μεσίτης, δι' οὗ ἐπετεύχθη ἡ ἔκχυσις αὕτη· καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μεταδίδεται εἰς ἡμᾶς κατὰ τὰς ἀνάγκας ἑκάστου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Ἡ Μίμησις τοῦ Χριστοῦ. Θαυμάσιον οἰκοδομητικὸν βιβλίον, ἀριθμοῦν βίον πέντε αἰώνων καὶ 6000 ἐκδόσεις εἰς 50 γλώσσας. Μετάφρασις νέα ὑπὸ Μ. Ἀρχιμ. Μιχ. Κωνσταντινίδου. Σελίδες 478.	ἄδετος	20	9
	πανόδετος	35	10
	πολυτελείας δερμάτινος ἐντὸς κυτίου	100	10
† Νικηφόρου Θεοτόκη. Κυριακοδρόμια Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων, τόμοι δύο, ἔκδοσις ἐνάτη. Περιέχουν Ἑρμηνείας καὶ Ὁμιλίας εἰς τὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια καὶ τοὺς Ἀποστόλους ὅλου τοῦ ἔτους. Μ λέτημα ὠφελιμώτατον. Βοήθημα πολύτιμον δι' ἱεροκήρυκας, διδασκάλους κλπ. Οἱ δύο τόμοι	ἄδετοι	100	30
	πανόδετοι	160	48
	δερμάτινοι	200	52

ΗΘΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Η ΕΚΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΔΙΚΙΑΣ

Οἱ πόλεμοι τῶν Κρατῶν, διὰ τῶν ὁποίων τὸ ἰσχυρότερον ζητεῖ νὰ ἐξυπηρετῇ τὰ συμφέροντά του ἢ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν φιλοδοξίαν του—ἐλέγομεν εἰς τὸ φύλλον τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος—εἶναι συνέπεια καὶ ἀνταπόδοσις εἰς τὰς ἐπὶ μέρους ἀδίκους πράξεις τῶν ἀτόμων.

Διότι, τί κάμνουν τὰ ἐπὶ μέρους ἄτομα εἰς τὰ καθημερινὰ ἔργα των, εἰς τὰς συναλλαγάς των, εἰς τὸν κύκλον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς των; Ὁ ἰσχυρότερος, ὁ ἐπιτηδειότερος, ὁ ὀλιγώτερον ἐπηρεαζόμενος ἀπὸ τὴν ἠθικὴν καὶ τὸ δίκαιον, προσπαθεῖ νὰ ζῇ ὄχι μόνον διὰ τῶν δικαίων κόπων του, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἀδίκων κερδῶν του. Παρακολουθήσατε τὰ δικαστήρια τῆς ὑπαίθρου—τὰ εἰρηνοδικεῖα καὶ πταισματοδικεῖα—διὰ νὰ ἴδητε ποῖαι ὑποθέσεις ἀπασχολοῦν διαρκῶς τὰ δικαστήρια καὶ τοὺς χωρικοὺς διαδίκους: ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας προκαλεῖ ἡ ἔλλειψις δικαίου πνεύματος, ἡ ἔλλειψις εὐσυναλλαξίας, τιμιότητος, σεβασμοῦ πρὸς τὴν ξένην περιουσίαν. Νομίζει δηλαδὴ ὅτι θὰ ἐξυπηρετῇ σπουδαίως τὰ συμφέροντά του ὁ χωρικός, ἂν μεταθέτῃ τὰ σύνορα τοῦ χωραφιοῦ του, ἂν πάρῃ μέρος ἢ τὸ ὅλον κτῆμα τοῦ ἄλλου, ἂν τὸν γελάσῃ εἰς τὰ γεωργικὰ ἢ κτηνοτροφικὰ εἴδη, ποὺ τοῦ πωλεῖ· ἂν ἀφήσῃ τὰ ζῷά του νὰ καταστρέψουν τὰ σπαρτὰ τῶν ἄλλων, ἂν κλέψῃ ἀπὸ τὰ προϊόντα των, ἂν ἀναβάλλῃ καὶ στρεψοδικῇ καὶ ἀποφεύγῃ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν του, μέχρις ὅτου ἐπιτύχῃ νὰ «τὰ φάγῃ», ἂν ἀδικῇ καθ' οὓς μυρίους τρόπους ἐφευρίσκει ἡ τόσον ἐφευρετικὴ εἰς ἀδικίαν ἀνθρωπίνη κακία.

Προχωρήσατε ἔπειτα εἰς τὰ δικαστήρια τῶν πόλεων—τὰ ποινικὰ καὶ τὰ πολιτικὰ—διὰ νὰ ἴδητε ἐκεῖ μεγαλυτέρας ἀδικίας, διαπραττομένας ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐναντίον ἄλλων ἰδιωτῶν ἢ ἐναντίον τοῦ δημοσίου, κλοπάς, δωροδοκίας, ἐκβιασμούς, λαθρεμπόρια, δολίας χρεωκοπίας, παραχαράξεις, ἐμπρησμούς, τοκογλυφίας, φόνους, ποικίλας αἰσχρότητας καὶ ἀνηθικότητας, κακουργήματα καὶ ἀποτρόπαια ἀνοσιουργήματα. Τί δὲ νὰ εἴπῃ κανεὶς δι' ἄλλας ἀδικίας, ποὺ γίνονται εἰς τὰς καθημερινὰς συναλλαγὰς καὶ τὰ ἐμπόρια τῶν εἰδῶν τροφῆς καὶ ἱματισμοῦ, διαφεύγουν δὲ τὴν ποινικὴν δίωξιν, καίτοι ἀποτελοῦν ἀδικήματα μεγάλα; τὰς ἀπάτας καὶ τὰς νοθεύσεις, καὶ τὰ ἐλλιπῆ σταθμὰ καὶ ζύγια, καὶ τὰς παραλόγους καὶ πλεονεκτικὰς ὑπερτιμήσεις—ποὺ ὠνομάσθησαν κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας αἰσχροκέρδειαι—τὰς ὑπερβολικὰς ἀξιώσεις ἀμοιβῆς διὰ δικηγορικὰς ἢ ἰατρικὰς ἢ ἄλλας παρομοίας ὑπηρεσίας, οὐχὶ δὲ σπανίως τὴν ποικίλην καὶ μέχρις αἵματος καὶ ζωῆς ἐκμετάλλευσιν ἀσθενῶν, ἁπλοϊκῶν, ἀπροστατεύτων· τὰς μετὰ δολιότητος καὶ ἀσυνειδησίας διεξαγομένας κερδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις, τὰ τρὰστ ἐκεῖνα, ποὺ συμπνίγουν τὸν μικροεπαγγελματίαν καὶ μονοπωλοῦν τὰ εἴδη εἰς βάρος τοῦ ἄρτου τῶν πτωχῶν. Πρόσθες τώρα ἄλλας ἀδικίας, τὰς ὁποίας εἴτε ἐξ ἐμπαθείας, εἴτε πρὸς ἐκβιασμὸν καὶ κερδοσκοπίαν, ἐργάται τοῦ καλάμου διὰ τοῦ Τύπου καὶ τῶν δημοσιευμάτων ἐνεργοῦν μὲ τόσην ἔντασιν κατὰ τὴν σύγχρονον ἰδίως ἐποχήν· ὅσοι δηλαδὴ διὰ περιγραφῶν καὶ δημοσιευμάτων διερεθίζουν τὰ κατώτερα τῶν ἀναγνωστῶν ἔνστικτα, ὅσοι διασπείρουν ἰδέας ἀπιστίας καὶ ἀνατροπῆς ἠθικῶν θεσμῶν, ὅσοι χρησιμοποιοῦν διαβολὰς καὶ συκοφαντίας κατὰ προσώπων, συστημάτων, ἱδρυμάτων. Ἀκόμη δὲ ὅσοι καταχρῶνται τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀξιώματός των καὶ τῆς ὑπεροχῆς των, διὰ νὰ ἀδικοῦν ἄτομα ἢ ὁμάδας ἢ τὴν πολιτείαν, νὰ διασπαθίζουν τὰ κοινὰ χρήματα, εἴτε δημιουργοῦντες θέσεις ἀργομίσθων καὶ ἁδρομίσθων, εἴτε διευκολύνοντες καὶ προστατεύοντες ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴν τῶν νομίμων κυρώσεων τοὺς παραβάτας καὶ ἀδίκους καὶ καταχραστάς, ἕνεκα συγγενείας, ἢ εὐνοίας, ἢ προσδοκίας μελλουσῶν ἐκδουλεύσεων, ἢ κομματικῶν συναλλαγῶν.

Ἀλλὰ θὰ ἐχρειάζετο νὰ γίνῃ μακρότατος κατάλογος ἀδικιῶν, τὰς ὁποίας ἰδιῶται ἢ δημόσιοι λειτουργοὶ διαπράττουν, χωρὶς νὰ ἐξαντλῶνται ποτε αἱ λεπτομέρειαι. Τὸ ὅτι, ὡς ἐν παραδείγματι, ἐκκλησιαστικοὶ λειτουργοί, φιλοῦντες τὸν χρυσὸν μᾶλλον παρὰ τὸν Χριστόν, δὲν ἐκτελοῦν εὐσυνειδήτως τὴν ἱερὰν ἀποστολήν των, ἀλλὰ «νομίζουν πορισμὸν τὴν εὐσέβειαν»· τὸ ὅτι δημόσιοι ὑπάλληλοι δὲν ἐκτελοῦν τὸ καθῆκόν των, οὕτω δὲ ἀδικοῦν τὸ Κράτος, δηλαδὴ τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν· τὸ ὅτι προσπαθοῦν νὰ ὑποσκελίσουν τὸν ἱκανώτερον ἢ καὶ νὰ τὸν ρίψουν εἰς τοὺς δρόμους, διὰ νὰ καταλάβουν αὐτοὶ τὴν θέσιν του· τὸ ὅτι οἱ διδάσκαλοι ἀδικοῦν τοὺς μαθητάς, ὅταν ἐνδιαφερόμενοι μόνον διὰ τὸν μισθὸν δὲν ἐκπληροῦν ἐπιμελῶς τὸ καθῆκον τῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν· τὸ ὅτι προϊστάμενοι, ἐργοδόται, ἐργολῆπται, συνάρχοντες, συνάδελφοι, συμπολῖται, εἰς τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις των δὲν θέτουν γνώμονα τὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ τὴν συμφεροντολόγον μεροληψίαν, τὴν ἀπάτην, τὴν ἀδικίαν· τὸ ὅτι ἀκόμη μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἀδελφοί, γονεῖς, τέκνα, δὲν διστάζουν ν' ἀδικήσουν ἀλλήλους, νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν συγγενικὴν ἰδιότητα, νὰ καταπατοῦν καὶ ἐντὸς τοῦ ἰδίου των οἴκου τὴν δικαιοσύνην. Τόση λοιπὸν εἶναι ἡ ἔκτασις τῆς ἀδικίας τῶν ἀτόμων.

Ἀλλ' ὅταν τοιαῦται εἶναι αἱ ἐπὶ μέρους πράξεις τῶν ἀτόμων, τότε τί τὸ παράδοξον, ὅτι αἱ πράξεις αὗται, εἰς τὰς ὁποίας τὸ πλεῖστον τῶν ἀνθρώπων περιπίπτει, θὰ εὕρουν ὡς συνέπειαν καὶ ἀνταπόδοσιν μάστιγας καὶ τιμωρίας γενικάς, ὅπως εἶναι οἱ πόλεμοι καὶ τὰ ἄλλα μεγάλα ἀδικήματα καὶ ἐσωτερικὰ δεινά, ποὺ μᾶς μαστίζουν;

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Ζ' Λουκᾶ, η' 41—56)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 202.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ ΙΘ', Β' Κορ. ια' 31—ιβ' 9)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 548.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐξαρτᾶται.

Κίνδυνον μέγαν διέτρεξεν ἡ ζωὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Δαμασκόν. Ἰουδαῖοι καὶ εἰδωλολάτραι εἶχαν ἀποφασίσει τὴν ἐξόντωσίν του, ὁ δὲ ἐθνάρχης τοῦ βασιλέως Ἀρέτα εἶχε διατάξει νὰ φρουροῦν αὐστηρῶς τὴν πόλιν, ὥστε νὰ εἶνε ἀδύνατος ἡ διαφυγὴ καὶ σωτηρία τοῦ θείου ἀποστόλου. Ἀναμφιβόλως δέ, ὅλοι ἦσαν βέβαιοι ὅτι ἡ σύλληψις καὶ ὁ θάνατός του ἦσαν ἀναπόφευκτα.

Ἐν τούτοις ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐσώθη. Οὔτε ἡ μεγάλη

δύναμις τοῦ διοικητοῦ τῆς Δαμασκοῦ οὔτε αἱ πυκναὶ καὶ ἰσχυραὶ φρουραὶ καὶ περιπολίαι ἠμπόρεσαν νὰ τὸν βλάψουν. Χωρὶς τὴν προστασίαν κανενὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους, μὲ μόνην τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, κατώρθωσε νὰ σωθῇ, καὶ οὕτω ὅλαι αἱ προσπάθειαι καὶ τὰ σχέδια τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐθνικῶν ἐματαιώθησαν. Χριστιανοί τινες, τοὺς ὁποίους ἴσως οὐδὲ κἂν ἐλάμβανον ὑπ᾿ ὄψιν οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ ἀγάπην, ἐπέτυχον νὰ τὸν καταβιβάσουν διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως καὶ νὰ τὸν φυγαδεύσουν.

Ὢ! πόσον ματαιοπονοῦν ἐκεῖνοι ποὺ στηρίζουν τὴν πεποίθησίν των καὶ ὅλας τὰς ἐλπίδας των εἰς ἀνθρώπους καί, μὲ κάθε τρόπον θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον, ζητοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ὑποστήριξιν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα τῶν ἰσχυρῶν! Δὲν ὑποστηρίζομεν, βέβαια, ὅτι ἀπαγορεύεται γενικῶς τὸ νὰ ἐπιδιώξῃ κανεὶς μὲ νόμιμα μέσα τὴν ὑποστήριξιν ἀνθρώπων, ὅταν πρόκηται νὰ κάμῃ μίαν ἐργασίαν του. Ἐκεῖνο ποὺ τονίζομεν, εἶνε ὅτι δὲν πρέπει νὰ στηρίζωμεν τὰς ἐλπίδας μας ἀποκλειστικῶς εἰς ἀνθρώπους καὶ νὰ ἀδιαφορῶμεν διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Διότι αὐτὸ συνήθως γίνεται. Τὸν μὲν Θεὸν οὐδὲ κἂν τὸν λαμβάνομεν ὑπ᾿ ὄψιν μας, πᾶσαν δὲ προσπάθειαν καταβάλλομεν διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀνθρώπων. Νομίζομεν ὅτι τὸ πᾶν ἀπὸ αὐτοὺς ἐξαρτᾶται καὶ ὅτι αὐτοὶ εἶνε πανίσχυροι.

Ἀλλ᾿ ὄχι! Ὁσονδήποτε καὶ ἂν μᾶς ὑποστηρίζουν οἱ ἄνθρωποι, ὅταν δὲν θέλῃ ὁ Θεός, τίποτε δὲν εἱμπορεῖ νὰ γίνῃ. Καί, ἀντιθέτως, καὶ ἂν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς ἀποφασίσουν νὰ μᾶς ἐξοντώσουν, ὅταν ὁ Θεὸς μᾶς ὑποστηρίζῃ, εἶνε ἀνίκανοι νὰ μᾶς κάμουν κακόν. Ἡ δύναμις ὅλων εἶνε περιωρισμένη. Ὅλοι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐξαρτώμεθα καὶ δι᾿ αὐτὸ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν καὶ ὑποστήριξιν πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ζητῶμεν.

Δὲν εἶνε ἰδικά μας κατορθώματα.

Ἐκλεκτὸν ὄργανον τοῦ Θεοῦ ἦτο ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ἀξιωθῆ νὰ ἴδῃ κατ᾿ ἐπανάληψιν τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ νὰ συνομιλήσῃ μὲ Αὐτόν. Τόσον δὲ ὁ Θεὸς ἐτίμησε τὸν ἔνδοξον Ἀπόστολον, ὥστε, ἐνῷ ἔζη ἀκόμη, τὸν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸν παράδεισον. Παρ᾿ ὅλα ὅμως αὐτά, ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφεν εἰς τοὺς Κορινθίους «καυχᾶσθαι οὐ συμφέρει μοι». Ἤξευρεν, ὅτι δὲν εἶνε συμφέρον του καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καυχᾶται οὔτε διὰ τὰς θείας ἀποκαλύψεις, οὔτε δι᾿ ὅσα ἄλλα εἶχεν ἐργασθῆ διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐσκέπτετο, ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸν ὅλα εἶχον προέλθει, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσε νὰ γίνῃ ἀπόστολος καὶ ὅτι μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἠμπόρεσε νὰ κάμῃ ὅ,τι ἔκαμε. Δι᾿ αὐτὸ δὲν ἤθελε νὰ καυχηθῇ.

Ἐν τούτοις, ἐρχόμεθα πολλαῖς φοραῖς ἡμεῖς, ποὺ εἴμεθα τόσον μικροὶ καὶ ἁμαρτωλοί, καὶ δὲν δυσκολευόμεθα νὰ ὑψώσωμεν κεφαλὴν καὶ νὰ καυχηθῶμεν εἴτε διὰ προτερήματα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν, εἴτε διὰ μίαν ἐνάρετον πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ἐκάμαμεν, εἴτε διὰ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχομεν μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν. Δι᾿ αὐτὸ καὶ συγκρίνομεν συνήθως τὸν ἑαυτόν μας μὲ ἄλλους, καὶ λαμβάνομεν ἀφορμὴν νὰ θαυμάσωμεν τὴν ἀξίαν μας, καὶ νὰ ἐπιδείξωμεν τὸ ἄτομόν μας.

Ταλαίπωροι ἄνθρωποι! Διατί λησμονοῦμεν τόσον εὔκολα τὴν ἀδυναμίαν μας καὶ τὴν ἐλεεινότητά μας; Καὶ διατί πλανώμεθα καὶ νομίζομεν ὅτι ἡ μ ε ῖ ς κατορθώνομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ καλόν, ἀποκλειστικῶς μὲ τὰς ἰδικάς μας δυνάμεις;

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ„

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

Ἂς λείψῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε θὰ φανῇ ἡ ἰδική μας ἀδυναμία καὶ γυμνότης καὶ ἀνικανότης. Ἂς μὴ δώσῃ ὁ Θεὸς τὸν φωτισμόν Του, καὶ τότε θὰ καμαρώσωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ τὰς ἀρετάς μας. Ἂς ἔλθῃ μία ἀσθένεια, μία ἐπιδημία, μία ἀποτυχία, καὶ τότε βλέπομεν τί γίνονται τὰ προτερήματά μας καὶ ἡ κοινωνική μας θέσις.

Ἂς μὴ καυχώμεθα λοιπόν. Ὁτιδήποτε καλὸν καὶ ἂν ἔχωμεν, εἶνε τοῦ Θεοῦ δωρεά. Καὶ ἂν φαίνεται ὅτι κάτι κατορθώνομεν, ὅλα μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν γίνονται. Δὲν εἶνε δὲ οὔτε δίκαιον οὔτε λογικὸν νὰ καυχώμεθα δι᾿ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κατορθώνει ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ.

Κάποιος λόγος ὑπάρχει.

Σωματικὴ ἀσθένεια ἔκαμνε τὸν ἀπόστολον Παῦλον νὰ ὑποφέρῃ. Ποία μὲν ἦτο ἡ ἀσθένεια αὐτή, δὲν γνωρίζομεν. Τὸ γεγονὸς ὅμως, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος βεβαιώνει, εἶνε ὅτι εἶχε σωματικήν τινα πάθησιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατὰ καιροὺς ἠνωχλεῖτο καὶ ὑπέφερε. Διὰ τὴν ἀπαλλαγήν του ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν αὐτὴν τρεῖς φορὰς ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἶχε παρακαλέσει τὸν Κύριον. Ἐν τούτοις, ἡ ἀσθένεια ἐξηκολούθει καὶ ἡ δοκιμασία τοῦ ἐνδόξου ἀποστόλου συνεχίζετο.

Ἐκ πρώτης ὄψεως, τὸ πρᾶγμα φαίνεται παράδοξον. Ἕνας τοιοῦτος ἀπόστολος νὰ ὑποφέρῃ! Ὅποιος θὰ τὸν ἔβλεπε νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν καὶ νὰ μὴ εἰσακούεται, θὰ ἠμποροῦσε εὔκολα νὰ σκανδαλισθῇ καὶ νὰ ἐρωτήσῃ: «διατί ὁ Θεὸς νὰ τὸ κάμῃ αὐτό, καὶ διατί δὲν τὸν θεραπεύει;» Καὶ ὅμως, καθὼς ἐξηγεῖ μόνος του ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὑπῆρχε λόγος σοβαρός, διὰ τὸν ὁποῖον τοῦ ἐδόθη ἡ ἀσθένεια. «Ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι», διασαφηνίζει ὁ μακάριος ἀπόστολος. Ὁ Θεὸς δηλαδὴ ἐπέτρεπε τὴν ἀσθένειαν, διὰ νὰ μένῃ ταπεινωμένος ὁ θεῖος ἀπόστολος καὶ προφυλάσσεται ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ὑπερηφανείας.

Βλέπεις, λοιπόν, ἀδελφέ; Διὰ νὰ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεὸς εἰς ἕνα ἄνθρωπον νὰ πάθῃ κάτι, σημαίνει ὅτι ὑπάρχει κάποιος λόγος. Τὰ πράγματα δὲν γίνονται ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε. Ὑπεράνω ἡμῶν ὑπάρχει ἡ πάνσοφος καὶ πανάγαθος πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ κανονίζει μὲ δικαιοσύνην καὶ τελειότητα τὸ τί θὰ μᾶς συμβῇ. Εἱμπορεῖ, βέβαια, ἡμεῖς πολλαῖς φοραῖς νὰ μὴ εἰξεύρωμεν τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην θλῖψιν. Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; Μήπως εἴμεθα ἡμεῖς εἰς θέσιν νὰ ἐξηγήσωμεν ὅλα τὰ πράγματα ποὺ βλέπομεν καὶ νὰ δώσωμεν λόγον διὰ τὸ καθένα ἀπὸ αὐτά; Ὁ Θεὸς εἰξεύρει τὸ «διατί», τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἴσως οὐδὲ κἂν τὸ φανταζόμεθα.

Δι᾿ αὐτό, λοιπόν, ἂς μάθωμεν νὰ μὴ σκανδαλιζώμεθα. Ἂν δὲ καμμίαν φορὰν μᾶς ἔρχεται ὁ λογισμὸς «διατί ὁ Θεὸς τὸ κάμνει αὐτό;», ἂς δίδωμεν τὴν ἀπάντησιν «ὁ Θεὸς εἰξεύρει· ἔχει Αὐτὸς τὸν λόγον Του». Μὲ τελείαν δὲ ἐμπιστοσύνην ἂς ἀναθέτωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν ἀγαθήν πρόνοιάν Του.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΟΧΙ ΧΡΗΜΑΤΑ!

Πολλοὶ γονεῖς ἀρχίζουν νὰ δίδουν εἰς τὰ παιδιά των χρήματα ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας καὶ ἔτσι τὰ κάμνουν ἐνωρὶς διαχειριστὰς εἰς μικρὰ ποσά, τὰ ὁποῖα θέτουν εἰς τὴν διάθεσίν των. Καὶ ὅταν μὲν τὰ χρήματα δίδωνται πρὸς ὡρισμένον σκοπόν, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι διὰ τὴν ἀγορὰν βιβλίων ἢ τετραδίων καὶ ἄλλων εἰδῶν τοῦ σχολείου, κανεὶς βεβαίως δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐπικρίνῃ τοὺς γονεῖς δι' αὐτό. Ἀκόμη δὲ περισσότερον, ὅταν δίδουν εἰς τὰ παιδιὰ χρήματα διὰ νὰ τὰ διαθέσουν εἰς ὡρισμένην τινὰ ἀγαθοεργίαν, τὸ πρᾶγμα εἶνε ἄξιον ἐπαίνου, διότι ἐξοικειώνει τὰ παιδιὰ ἐνωρὶς εἰς πράξεις ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον.

Ἀλλὰ δὲν ὁμιλοῦμεν τώρα διὰ τὰς περιπτώσεις αὐτάς. Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν γονεῖς εὐπόρους, οἱ ὁποῖοι δὲν δυσκολεύονται νὰ θέτουν εἰς τὰ χέρια τοῦ παιδιοῦ των ποσὰ δυσανάλογα πρὸς τὴν ἡλικίαν του, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καμμία πραγματικὴ καὶ ὡρισμένη ἀνάγκη. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀκριβῶς θέλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν γονέων. Διότι τὸ χρῆμα, ἐὰν εἶνε ἐπικίνδυνον καὶ εἰς τὰς χεῖρας τῶν μεγάλων, καθόσον ἀνοίγει ὅλας τὰς θύρας τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀσωτίας, εἶνε ἐπίσης ἐπικίνδυνον καὶ διὰ τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν ἔχουν οὔτε ὥριμον κρίσιν, οὔτε πεῖραν ἀρκετήν, ὥστε νὰ διαχειρίζωνται χρήματα ἀκινδύνως. Διὰ τοῦτο περισσοτέρα πιθανότης ὑπάρχει ὅτι θὰ χρησιμοποιήσουν τὸ χρῆμα κατὰ τρόπον οὐχὶ συνετὸν καὶ ἐπωφελῆ, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἐπιβλαβῆ, ἴσως δὲ καὶ ὀλέθριον. Διότι μὲ τὸ χρῆμα ὁ νέος καὶ ἡ νέα θὰ ἔχουν τὸ μέσον νὰ ἀγοράζουν μυθιστορήματα καὶ περιοδικὰ ποὺ ἐρεθίζουν τὴν φαντασίαν καὶ καλλιεργοῦν τὴν ἀνηθικότητα. Μὲ τὸ χρῆμα θὰ εὑρίσκουν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς θεάματα ἀκατάλληλα καὶ παντὸς εἴδους κέντρα, ὅπου θὰ ἴδουν καὶ θὰ μάθουν πράγματα ἐντελῶς ἀντίθετα πρὸς τὴν σεμνότητα καὶ τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν ἠθικότητα. Μὲ τὸ χρῆμα θὰ ἀρχίσουν νὰ ἐπιδίδωνται εἰς παιγνίδια τυχηρά, διὰ νὰ ἐξελιχθοῦν κατόπιν εἰς ἀφωσιωμένους πελάτας τῆς πρασίνης τραπέζης. Μὲ τὸ χρῆμα ὁ νέος θὰ συνηθίσῃ πολὺ ἐνωρὶς εἰς τὸ κάπνισμα, διὰ νὰ καταντήσῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς ὑπόδουλος καὶ ὑποτελὴς εἰς μίαν συνήθειαν ἄσκοπον καὶ δαπανηρὰν καὶ ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν. Μὲ τὸ χρῆμα θὰ εἶνε περιζήτητος εἰς συναναστροφὰς παντὸς εἴδους καὶ θὰ σχετισθῇ καὶ μὲ φίλους ὑπόπτου ποιότητος, διὰ νὰ παραδοθῇ πολὺ γρήγορα εἰς ἕνα βίον διασκεδάσεων καὶ γνωριμίας στενῆς πρὸς τὴν ἀσωτίαν. Τοιουτοτρόπως τὸ χρῆμα εἰς χεῖρας τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων γίνεται ἐπικίνδυνος σύντροφος, σύμβουλος κακὸς καὶ μέσον ὀλέθριον, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις τοὺς ἐπρομήθευσαν ὄχι ξένοι τινὲς καὶ ἐχθροί, ἀλλ' αὐτοὶ οἱ γονεῖς των, ἀπὸ κακῶς ἐννοουμένην ἀγάπην καὶ κακὸν ὑπολογισμὸν τῶν πραγμάτων.

Ἀλλ' ἀκριβῶς ἐὰν ἀγαπᾶτε τὰ τέκνα σας καὶ θέλετε τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν προκοπήν των, δὲν πρέπει νὰ τὰ ρίπτετε σεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τὸν κίνδυνον αὐτόν. Μὴ δίδετε ποτὲ εἰς τὰ χέρια των χρήματα, χωρὶς νὰ γνωρίζετε καὶ νὰ εἶσθε βέβαιοι διὰ ποῖον σκοπὸν θὰ διατεθοῦν. Καὶ ἂν δώσετε, πρέπει ἔπειτα νὰ ἐξακριβώσετε, ἐὰν ἐξωδεύθησαν καλῶς. Μὴ πιστεύετε εὔκολα τὰς βεβαιώσεις τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ ζητήσατε νὰ βεβαιωθῆτε, ἐὰν πράγματι διέθεσαν τὰ χρήματα διὰ τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον τοὺς τὰ ἐδώκατε. Ἐὰν δὲν ἔχετε πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ παιδιοῦ, μὴ ἐμπιστεύεσθε χρήματα εἰς τὰς χεῖράς του. Ὅταν δὲ βλέπετε τὸν υἱόν σας νὰ ζητῇ διαρκῶς χρήματα καὶ πάλιν χρήματα, αὐτὸ ἀσφαλῶς εἶνε σημεῖον κακὸν καὶ πρέπει νὰ λάβετε τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα. Καὶ ἂν ὁ υἱός σας πρὸς καιρὸν δυσαρεστηθῇ, νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι βραδύτερον, ὅταν μεγαλώσῃ καὶ λάβῃ πεῖραν τῆς κοινωνίας καὶ τῶν διαφόρων κινδύνων ποὺ ἀπειλοῦν τὴν παιδικὴν καὶ ἐφηβικὴν ἡλικίαν, θὰ ἔχῃ πάντοτε λόγους εὐγνωμοσύνης ἀπέναντί σας, διότι ὑπήρξατε αὐστηροὶ καὶ φειδωλοὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα αὐτό.

Μὴ δίδετε λοιπὸν εὐκόλως εἰς τὰ παιδιά σας χρήματα. Ἐὰν δὲν ἐμπιστεύεσθε εἰς τὰς χεῖράς των ἓν περίστροφον ἢ ἄλλο τι φονικὸν ὅπλον, πολὺ περισσότερον δὲν πρέπει χωρὶς ἀνάγκην πραγματικὴν νὰ τοὺς ἐμπιστεύεσθε τὸ χρῆμα, τὸ χρῆμα ποὺ διαφθείρει καὶ ἐξαχρειώνει καὶ διευκολύνει πᾶσαν φαυλότητα καὶ ἀνομίαν.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ

Δέησις ἐν καιρῷ πειρασμῶν καὶ κινδύνων.

(Ἐκ τοῦ Ψαλμ. ις').

Εἰσάκουσε, Κύριε, τὴν δικαίαν αἴτησίν μου. Πρόσεξε τὴν παράκλησίν μου καὶ δῶσε ἀκρόασιν εἰς τὰ λόγια τῆς προσευχῆς μου, τὴν ὁποίαν σοῦ προσφέρω ὄχι μὲ ὑποκριτικὰ καὶ δόλια χείλη, ἀλλὰ μὲ πίστιν εἰλικρινῆ. Ἂς ἐξέλθῃ ἀπὸ Σέ, τὸν δίκαιον Θεόν, ἡ ὀρθὴ κρίσις δι' ἐμέ. Ἂς ἴδουν οἱ ὀφθαλμοί μου τὴν ἀμερόληπτον καὶ εὐθεῖαν ἀπόφασιν τῆς θείας δικαιοσύνης Σου.

Δός μοι, Κύριε, προθυμίαν ὑπακοῆς εἰς τὸν νόμον Σου καὶ καταρτισμὸν ἐν τῇ ἀρετῇ, διὰ νὰ βαδίζω πάντοτε μὲ ἀκρίβειαν τὸν δρόμον τῶν ἐντολῶν Σου. Μὴ ἐπιτρέψῃς ποτὲ νὰ κλονισθῶ καὶ ἀκολουθήσω πορείαν ἀντίθετον πρὸς τὸ θέλημά Σου. Πρὸς Σὲ τὸν Θεόν μου καταφεύγω μὲ ἐλπίδα καὶ φωνάζω ζητῶν τὴν βοήθειάν Σου. Διότι δὲν λησμονῶ ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις εἰσήκουσες τὴν προσευχήν μου καὶ μοῦ ἔδωκες τὴν βοήθειάν Σου. Καὶ τώρα κλίνε τὸ οὖς σου πρὸς ἐμὲ μὲ συμπάθειαν καὶ εἰσάκουσε τοὺς λόγους τῆς προσευχῆς μου. Δεῖξε εἰς ἐμὲ τὰ ἐλέη Σου κατὰ τρόπον φανερὸν καὶ ἀξιοθαύμαστον. Διότι πάντοτε προστατεύεις καὶ σώζεις τοὺς ἐλπίζοντας εἰς Σέ. Ἀπὸ ἀνθρώπους πονηρούς, οἱ ὁποῖοι ἀνθίστανται εἰς τὸ δίκαιον καὶ ἐξεγείρονται ἐναντίον μου, φύλαξέ με, Κύριε, μὲ τὴν παντοδύναμον δεξιάν Σου, μὲ ὅσην στοργὴν προφυλάττει ὁ ἄνθρωπος τὴν κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ του. Οἱ ἐχθροί μου μὲ περιεκύκλωσαν μὲ διαθέσεις κακάς· ἀπέκλεισαν ἀπὸ τὴν καρδίαν των πᾶν αἴσθημα εὐσπλαγχνίας. Τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησε λόγους ὑπερηφάνους εἰς βάρος μου. Μὲ ἐξεδίωξαν καὶ μὲ περιεκύκλωσαν· ὅλη ἡ προσοχή των ἐστράφη πῶς νὰ μὲ ρίψουν κατὰ γῆς καὶ νὰ μὲ ἐξοντώσουν. Μὲ εἶδαν ὅπως βλέπει ὁ λέων τὸ θήραμα ποὺ εἶνε ἕτοιμος νὰ συλλάβῃ, καὶ ὅπως ὁ μικρὸς λέων ποὺ εἶνε κρυμμένος καὶ παραμονεύει διὰ νὰ συλλάβῃ κανένα ζῷον.

Ἀνάλαβε, Κύριε, τὴν ὑπεράσπισίν μου. Γλύτωσέ με ἀπὸ ἄνθρωπον ἀσεβῆ καὶ πονηρόν. Φύλαξε τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἐχθρούς. Ἐγὼ δέ, μὲ τὴν ἰδικήν Σου προστασίαν καὶ χάριν, ἐλπίζω νὰ εὑρεθῶ δίκαιος, ὅταν θὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιον

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ἐδέχθησαν τὴν Κορνηλίαν μὲ πολλὴν χαράν. Καὶ αὐτὴ ἔφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου προσφάτους εἰδήσεις περὶ τοῦ πολυαγαπητοῦ Παύλου. Διηγήθη πῶς ἐχρησιμοποίει τὸν καιρόν του εἰς τὴν φυλακὴν καὶ πόσοι μετανοήσαντες, ἀκόμη καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀγροίκων στρατιωτῶν καὶ τῶν πανούργων αὐλικῶν τοῦ αὐτοκράτορος, ἐπέστρεψαν καὶ ηὔξησαν τὸν ἀριθμὸν τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Εἰς αὐτὰς τὰς ἐνθουσιώδεις λεπτομερείας προσέθεσε καὶ ὅ,τι εἶχε μάθει κατὰ τὴν διαμονήν της εἰς Ἀθήνας: ὅτι δηλαδή, προτοῦ ὁ αὐτοκράτωρ ἐπισκεφθῇ τὰς Ἀθήνας, ὁ δέσμιος ἀπόστολος, κατὰ τοῦ ὁποίου ἔτρεφον τόσον μῖσος οἱ συμπατριῶταί του, θὰ ἐδικάζετο. Ἡ φυλάκισίς του ἐπλησίαζεν ἔτσι νὰ τελειώσῃ, ἀλλὰ ποιὸς ἠμποροῦσε νὰ προείπῃ τὴν ἔκβασιν; Ἡ Ἰουδαία προσήλυτος Ποππαία, ποὺ εἶχε μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος, θὰ ἐχρησιμοποίει τὴν ἐπιρροήν της ταύτην διὰ νὰ καταδικασθῇ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ τοῦτο ἦτο πολὺ σύμφωνον πρὸς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε τόσην φυσικὴν σκληρότητα καὶ τόσον ὀλίγον ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωήν. Ὅταν εἶχεν ἀναβῆ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, ὁ χαρακτήρ του ἦτο μαλακὸς καὶ ἀξιαγάπητος· ἀλλ' εἶχε φοβερὸν ἐλάττωμα τὴν ἀχόρταστον κενοδοξίαν καὶ τὴν ἄπληστον ἀγάπην πρὸς τὰς ἡδονάς. Ἀσυναισθήτως ἔγινεν ἕνας τύραννος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὤφειλον νὰ ὑποκύπτουν καὶ αἱ σταθερώτεραι καρδίαι. Δὲν ἐσέβετο τίποτε ἀπὸ ὅσα ἠμποροῦσαν νὰ ἐμποδίσουν τὰς ἀπολαύσεις του ἢ ν' ἀντιτεθοῦν εἰς τὸ δεσποτικόν του θέλημα. Ἀφοῦ καὶ αὐτὴ ἡ μητέρα του εἶχε πέσει θῦμα τῶν ἀγριοτήτων του, ποῖος εἰμποροῦσε νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς του; Μὲ τὸν φόβον λοιπὸν ἐνδεχομένου μαρτυρίου τοῦ μεγάλου ἀποστόλου καὶ πατρός των, τοῦ θείου Παύλου, ἡ μικρὰ Ἐκκλησία ἀνέπεμψε τὰς προσευχάς της πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ διαφυλάξῃ τὸν δοῦλόν του καὶ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸ στόμα τῆς αἱμοβόρου ἐκείνης τίγρεως.

Ὁμιλοῦσα διὰ τὴν Ρώμην, ἡ Κορνηλία δὲν ἐλησμόνησε τὴν παραταθεῖσαν διαμονήν της εἰς Ἀθήνας, οὔτε τὴν Εὐνίκην, οὔτε τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἡ νεαρὰ αὐτὴ κόρη ἠγωνίζετο θαρραλέως τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως ἐν μέσῳ μιᾶς εἰδωλολατρικῆς οἰκογενείας. Ἐνεθυμήθη ἀκόμη πῶς ὁ ἀδελφός της, διὰ νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ, καίτοι ἦτο Χριστιανός, ἦτο πολὺ στενοχωρημένος, ποὺ δὲν εἰμποροῦσε νὰ καταβῇ εἰς τὴν κονίστραν ὡς μονομάχος.

Εἰς αὐτὰς τὰς λέξεις περὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Εὐνίκης, μιὰ γυναῖκα, βοηθὸς τῆς διακόνου Φοίβης εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀνετινάχθη, καὶ τὸ συνήθως ὠχρὸν πρόσωπόν της ἐχρωματίσθη μὲ αἰφνίδιον κοκκίνισμα.

—Ἡ ἀδελφή μας Μέτελλα ἔζησεν ἄλλοτε εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ Φοίβη, διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ταραχήν της.

—Καὶ εἶχα μίαν κόρην ποὺ ὀνομάζεται Εὐνίκη, ἡ ὁποία εἶνε τώρα εἰς τὴν Ρώμην, εἰς τὸ σπίτι ἰσχυρῶν φίλων, προσέθεσεν ἡ κυρία συνοδεύουσα τὰς τελευταίας λέξεις της μὲ βαθὺν στεναγμόν.

Ἡ Φοίβη, ποὺ εἶξευρε πόσον ἦτο δυσάρεστον εἰς τὴν φίλην της τοιοῦτο θέμα, ἔστρεψεν ἀλλοῦ τὴν συζήτησιν. Ἀλλ' ἡ Μέτελλα, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον ἐπρόδιδε ζωηρὰν ἀνησυχίαν, ὀλίγην προσοχὴν ἔδιδεν εἰς ὅσα συνεζητοῦντο. Ἦτο πρόδηλον, ὅτι ἡ σκέψις της ἐστρέφετο πρὸς τὴν νεαρὰν δούλην τῶν Ἀθηνῶν μᾶλλον, παρὰ πρὸς τὸν μεγάλον κήρυκα τῆς Ρώμης.

Τὴν ἑπομένην ἐζήτησε νὰ εὕρῃ τὴν Φοίβην διὰ νὰ τῆς προτείνῃ κάτι, ποὺ θὰ τὴν ἐξέπληττε—καθὼς τοὐλάχιστον ἐφαντάζετο—ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν.

—Οἱ Ἀθηναῖοι ἀδελφοί μας, εἶπεν ἡ Μέτελλα, εἶνε πτωχότεροι ἀπὸ τοὺς ἐν Κορίνθῳ. Δὲν εἰμπορούσαμεν ἡμεῖς νὰ κάμωμεν ἐδῶ ἕνα ἔρανον, καὶ χωρὶς νὰ ζημιώσωμεν καθ' ὁλοκληρίαν τοὺς πτωχούς μας, νὰ ἐξαγοράσωμεν αὐτὴν τὴν κόρην ἀπὸ τὴν σκληράν της δουλείαν;

—Ἐὰν τοῦτο εἶνε δυνατόν, ἀπήντησεν ἡ Φοίβη, θὰ δώσω εὐχαρίστως ἑκατὸν σηστερτίους. Δὲν εἶνε ἀδελφή μας, διὰ τὴν ὁποίαν ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός;

—Θὰ δώσω καὶ ἐγὼ διακοσίους, προσέθεσεν ἡ Μέτελλα καὶ θὰ εὕρω καὶ ἕνα ἔμπιστον ἀπεσταλμένον διὰ νὰ φέρῃ τὰ χρήματα εἰς τὸν Διονύσιον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξαγοράσῃ τὴν νεαρὰν κόρην ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Ἰουνίας.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΕΝΟΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥ

Ἕνας ἡλικιωμένος Χριστιανὸς μετὰ πολλῆς στενοχωρίας καὶ λύπης παρεπονεῖτο εἰς εὐσεβῆ φίλον του διὰ τὴν ἁμαρτωλήν του κατάστασιν. Ἰδιαιτέρως δὲ ἐτόνιζε τὸ ἑξῆς γεγονός: «Ἐκεῖνο, ποὺ μὲ ταράσσει ὑπερβολικά, εἶναι πρὸ παντός, ὅτι μὲ τὰς πτώσεις μου προσεβλήθη καὶ ἐβλασφημήθη τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!»

Ἀλλ' αἱ λέξεις αὐταὶ ἔδωκαν εἰς τὸν φίλον τὸ καλύτερον μέσον διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὸν θλιβόμενον. «Ἐνδιαφέρεσαι, λοιπόν, τόσον πολύ, τοῦ εἶπε, διὰ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Θεοῦ; Ἀλλ' ἀφοῦ σὺ ἐνδιαφέρεσαι δι' αὐτήν, νομίζεις ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ὑπόληψίν Του καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν σου συγχρόνως; Καὶ διὰ νὰ πεισθῇς περὶ αὐτοῦ, μάθε ὅτι μία ψυχή, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειψεν ὁ Θεός, δὲν ἐνδιαφέρεται τί θὰ γίνῃ ἡ ὑπόληψις τοῦ Θεοῦ, οὔτε μετανοεῖ διὰ τὰς πράξεις της, ἀλλὰ διαρκῶς προσθέτει νέα ἁμαρτήματα, διὰ τῶν ὁποίων βλασφημεῖται ἡ ὑπόληψις τοῦ Θεοῦ. Εἰρήνευε, λοιπόν, διότι, διὰ νὰ σοῦ στοιχίζῃ τόσον πολὺ τὸ ὅτι προσέβαλες μὲ τὰς ἁμαρτίας σου τὸν Θεόν, αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Θεὸς διήγειρεν εἰς τὴν ψυχήν σου τοιαῦτα σωτήρια αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ὁδηγοῦν εἰς τὴν εἰλικρινῆ μετάνοιαν καὶ τὴν σωτηρίαν σου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος δοξάζεται περισσότερον διὰ τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας τῶν μετανοούντων, παρ' ὅσον δυσφημεῖται διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁμαρτωλῶν.

τοῦ προσώπου Σου. Θὰ εὕρω τότε πλήρη ἱκανοποίησιν καὶ θὰ χορτάσῃ ἡ ψυχή μου ἀπὸ χαρὰν καὶ μακαριότητα, διότι θὰ ἴδῃ φανερὰ τὴν θείαν καὶ ἄπειρον δόξαν Σου.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Χειρόγραφα Εὐαγγέλια.

Εἰς τὴν Ρωσίαν τῶν μπολσεβίκων, ἐκτὸς τῶν ἄλλων τυραννικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα οἱ διῶκται τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἔθεσαν εἰς ἐφαρμογήν, ἀπηγόρευσαν τὴν ἐκτύπωσιν καὶ τὴν πώλησιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἀλλ' ἀγνοοῦν οἱ ἄθεοι διῶκται τὴν βεβαίωσιν τοῦ Πνεύματος, ποὺ ἐνέπνευσε τοὺς συγγραφεῖς τῆς Γραφῆς, ὅτι: «ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται» καὶ ὅτι ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου διεδόθη καὶ κατέκτησε τὸν κόσμον εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τυπογραφία μὲν δὲν ὑπῆρχεν, οἱ δὲ σκληροὶ διῶκται τοῦ Χριστιανισμοῦ αὐτοκράτορες τῆς Ρώμης μετήρχοντο πᾶν μέσον θηριώδους βίας διὰ νὰ συμπνίξουν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ τώρα εἰς τὴν Ρωσίαν τὸ Εὐαγγέλιον κυκλοφορεῖ εἰς χειρόγραφα. Ἀντιγραφεῖς τοῦ Εὐαγγελίου, μέλη μιᾶς εἰδικῆς ὀργανώσεως, διαδίδουν τοιαῦτα χειρόγραφα. Ἐκ παραλλήλου δὲ οἱ Χριστιανοὶ συγκεντρώνονται μυστικὰ καὶ ἀκούουν ἀναγινωσκόμενα τὰ χειρόγραφα Εὐαγγέλια. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας σπορὰ τοῦ θείου λόγου θὰ ἔχῃ μεγαλυτέραν τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν ἀπόδοσιν. Διότι τὸ Πνεῦμα ἐκεῖ πρὸ παντὸς δεικνύει τὴν ἀκατανίκητον δύναμίν Του, ὅπου τὰ μὲν ἀνθρώπινα μέσα ἐκλείπουν, τὰ δὲ ὄργανα τοῦ ἀντιχρίστου προσπαθοῦν νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν ἐπίδρασίν Του.

«Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἰδεολογίας τοῦ Εὐαγγελίου».

Ἐκ τοῦ ἐνθρονιστηρίου λόγου τοῦ ἐγκατασταθέντος εἰς τὴν Μητρόπολίν του νέου Μητροπολίτου Δημητριάδος μεταφέρομεν τὰ κατωτέρω ἀποσπάσματα, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελῇ τὴν ἀφετηρίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς δράσεως παντὸς λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας.

«Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐσκέφθην—εἶπεν ὁ Σεβ. Δημητριάδος—ὅταν ἀπεδεχόμην τὴν Μητρόπολιν ταύτην, ἦτο οὐχὶ νὰ ἀναλώσω τὸν χρόνον καὶ τὰς δυνάμεις μου εἰς τὴν θεωρητικὴν ἐπίλυσιν προβλημάτων, διαρκῶς συζητουμένων καὶ μηδέποτε λυομένων, ἀλλὰ νὰ ἀφιερώσω ταύτας εἰς τὴν πρακτικὴν ὑπηρεσίαν τῆς κοινωνίας, ἐκτελῶν εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ πρὸς μικροὺς καὶ μεγάλους, καὶ ὑπηρετῶν μετὰ δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης ὅλας τὰς τάξεις τῶν ἀνθρώπων. Ἰδιαιτέρως δὲ νὰ βοηθήσω τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀσθενεῖς, τὰ ὀρφανὰ καὶ τοὺς γέροντας, νὰ καλέσω ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, νὰ ἀνορθώσω συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ νὰ ἡγηθῶ πάσης ἐν γένει χριστιανικῆς καὶ ἀγαθοεργοῦ κινήσεως, ἥτις ἀπορρέει ἐκ τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων τοῦ Ἐπισκόπου......

»Τοιοῦτο διαγράφων πρόγραμμα καὶ τοιαῦτα ἐπαγγελλόμενος δὲν ἔρχομαι ὡς εἰκὸς πρὸς ἐξυπηρέτησιν κοσμικῆς τινος ἰδεολογίας ἀλλὰ τῆς ἰδεολογίας τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις φέρει καὶ τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς. Ἔρχομαι οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας, ἀλλ' ἐν ὀνόματι Κυρίου ὡς ἐλάχιστος ἀπόστολος Αὐτοῦ ἐν ἁπλότητι τρόπων, ὡς πατὴρ καὶ διδάσκαλος, ὡς ἀδελφὸς καὶ συνεργάτης ὑμῶν, ἵνα ἐνισχύσω ἔτι μᾶλλον τὴν πίστιν ὑμῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πατέρων μας. Ἔρχομαι ἵνα θερμάνω τὴν ἀγάπην ὑμῶν πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς ἡμῶν καὶ πάσχοντας ἀδελφοὺς ἡμῶν καὶ νὰ ὁδηγήσω εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ εἰς ἔμπρακτον χριστιανικὴν ζωήν. Ἵνα καὶ οἱ μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας ἱστάμενοι ἴδωσι τὰ καλὰ ἡμῶν ἔργα καὶ ἐπανέλθωσιν εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς πρὸς δόξαν τοῦ οὐρανίου Πατρὸς ἡμῶν».

Ἡ τεκνογονία καὶ τὸ διαζύγιον.

Διὰ μέσου τῶν ξηρῶν ἀριθμῶν τῆς Στατιστικῆς τὰ γεγονότα ὁμιλοῦν πολλάκις πειστικώτερον πάσης ἄλλης πειστικῆς εὐγλωττίας. Ἰδοὺ τὸ τόσον σπουδαῖον ζήτημα τοῦ γάμου καὶ τῶν διαζυγίων. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ σύγχρονος ἐγκληματικὴ μόδα ἐπιβάλλει εἰς πολλὰ ἀνδρόγυνα νὰ ἀποφεύγουν τὰ παιδιὰ διὰ παντὸς ἐγκληματικοῦ μέσου. Νομίζουν δὲ οἱ σύζυγοι, ὅτι μὲ τὰ μέσα αὐτὰ θὰ στηρίξουν περισσότερον τὸν γάμον καὶ τὴν συζυγικὴν ἄνετον συμβίωσιν.

Καὶ ὅμως ἡ στατιστικὴ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τῆς Αὐστρίας βεβαιώνει τὸ ὅλως ἀντίθετον. Ἀποδεικνύει σαφῶς ὅτι ἐπὶ 3816 διαζυγίων τοῦ 1933 τὰ 60 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀνήκουν εἰς ἀνδρόγυνα, ποὺ ἔμειναν ἄτεκνα. Ἐνῷ ἀντιθέτως δὲν ὑπάρχει οὐδὲ ἕνα διαζύγιον μεταξὺ γονέων πολυτέκνων (μὲ ἓξ παιδιὰ καὶ ἄνω). Ἐπὶ πλέον, μεταξὺ τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ἐργατῶν τῆς ὑπαίθρου μόνον 1 τοῖς ἑκατὸν εἶναι ἡ ἀναλογία τῶν διαζυγίων. Τὸ ἀντίστροφον δὲ παρουσιάζεται μεταξὺ τῶν ἐργατῶν τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν τεχνιτῶν τῶν πόλεων.

Διὰ μίαν, λοιπόν, ἀκόμη φορὰν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ μὲν τεκνογονία καὶ ἡ ἁπλουστέρα ζωὴ εἶναι εὐλογία Θεοῦ καὶ στήριγμα τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας· ἡ δὲ ἀποφυγὴ αὐτῆς εἶναι ἀποστασία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ αἰτία διαλύσεως καὶ ἀποσυνθέσεως.

Ἡ πίστις καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι.

Ὁ ὑπὸ τῆς Φυσικῆς ἐπιστήμης λεγόμενος νόμος τῆς αἰτιότητος κλονίζεται, καὶ ἕνεκα τούτου ὁ μεγαλύτερος τῶν συγχρόνων ἀστρονόμων Ἄγγλος Ἔντιγκτον—ὅπως ἐσημειώσαμεν εἰς προηγούμενον φύλλον—φρονεῖ ὅτι ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἠναγκασμένη νὰ παραδεχθῇ ὅτι «ἐνεργεῖ ὑπερφυσικὴ δύναμις, ὁ Θεός».

Ἀλλὰ συμφωνεῖ καὶ ὁ Γερμανὸς Max Planck *(Μὰξ Πλάνκ), καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Βερολίνου, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου καὶ πολλῶν ἄλλων Ἀκαδημιῶν καὶ ἐπιστημονικῶν Ἑταιρειῶν, τιμηθεὶς διὰ τοῦ βραβείου Νόμπελ, εἰσαγαγὼν νέας ὁδοὺς εἰς τὴν ἔρευναν τῆς φύσεως. Οὗτος καὶ εἰς ἄλλα δημοσιεύματά του καὶ τελευταίως εἰς διάλεξίν του, ἔχουσαν θέμα «ἡ αἰτιότης ἐν τῇ φύσει», κυκλοφορήσασαν δὲ διὰ τοῦ συγγράμματός του: «Ὁδοὶ πρὸς τὴν φυσικὴν γνῶσιν» λέγει: «Ἡ Φυσικὴ σήμερον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ προείπῃ μὲ ἀκρίβειαν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων της, οὐδὲν φυσικὸν φαινόμενον. Ἡ πρόγνωσις ἐξαρτᾶται περισσότερον ἀπὸ τὸ προγνωρίζον Πνεῦμα». Ὁμολογεῖ δὲ ἀκολούθως ὅτι εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ δεχθῶμεν τὴν ὕπαρξιν Ἰδεώδους Πνεύματος, ἀπηλλαγμένου τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν, ἀνεξαρτήτου τοῦ κόσμου, ἐποπτεύοντος ὅμως καὶ γνωρίζοντος καλῶς ὅλα τὰ παρόντα καὶ ὅλα τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν γεγονότα».*

Καὶ κατωτέρω συνεχίζει:

«Ὀφείλομεν νὰ σκεφθῶμεν σοβαρῶς καὶ νὰ μὴ νομίσωμέν ποτε ὅτι τὸ Ἰδεῶδες Πνεῦμα εἶναι ὅμοιον μὲ ἡμᾶς, καὶ ἑπομένως νὰ μὴ προβάλωμέν ποτε τὸ ἐρώτημα, πῶς τέλος πάντων αὐτὸ δημιουργεῖ ἐν ἑαυτῷ τὴν γνῶσιν ἐκείνην, ἡ ὁποία τὸ καθιστᾷ ἱκανὸν νὰ προβλέπῃ γεγονότα, ποὺ θὰ συμβοῦν εἰς τὸ μέλλον. Διότι τότε θὰ ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὸν προβάλλοντα τὴν περίεργον αὐτὴν ἐρώτησιν: «ὁμοιάζεις μὲ τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀντιλαμβάνεσαι, ὄχι μὲ Ἐμέ». Καὶ ἂν πάλιν ὁ ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως ἰσχυριζόμενος, ὅτι ἡ παράστασις τοῦ Ἰδεώδους Πνεύματος δὲν εἶναι μὲν παράλογος, ἀλλὰ κενὴ περιεχομένου καὶ περιττή, πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε ὑπ' ὄψει του, ὅτι δὲν εἶναι ἐστερημέναι ἐπιστημονικῆς ἀξίας ὅλαι ἐκεῖναι αἱ προτάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ ὅρια μιᾶς λογικῆς αἰτιολογίας· καὶ ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος κρίνει καὶ σκέπτεται τόσον στενὰ καὶ περιωρισμένα, φράσσει τὰς πηγάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἤντλησαν τὴν ὁρμήν των πρὸς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν μεγάλοι ἄνδρες, ὅπως ὁ Γαλιλαῖος, ὁ Κέπλερος, ὁ Νεύτων καὶ τόσοι ἄλλοι μεγάλοι Φυσικοί. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἄνδρας, ἡ ἀφιέρωσίς των εἰς τὴν ἐπιστήμην, συνειδητῶς ἢ ἀσυνειδήτως, ἦτο ἀντικείμενον τῆς πίστεως, τῆς ὀρθῆς καὶ μηδέποτε παραπλανώσης πίστεως εἰς μίαν λογικὴν διάταξιν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γεγονότων».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας.
Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Πολύκ. Ἀνδρώνης.
Ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας.
Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος.
Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος ἐν Θεσσαλονίκῃ· οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· ἱεροδ. Χαραλ. Δέδες ἐν Χανίοις· ἱεροδ. Πάμφιλος Παπαγιάννης ἐν Ἡρακλείῳ· Ἀλέξ. Γκανιάτσος ἐν Σέρραις· Λάζ. Χατζηθέμελις ἐν Σάμῳ· Ἀθαν. Φραγκόπουλος ἐν Ἰωαννίνοις· Χρ. Παπαγιάννης ἐν Θεσσαλονίκῃ· Κωνστ. Χρόνης ἐν Βεροίᾳ· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Ναούσῃ· Περ. Φωτόπουλος ἐν Καρλοβασίοις (Σάμου)· Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν Μεσσηνίᾳ καὶ Δ. Παπαδημητρίου ἐν Ρεθύμνῃ (Κρήτης).

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.